

[Socialministeren.]

Idet jeg med hensyn til indholdet af de gældende regler om sterilisation af åndssvage i øvrigt henviser til loven af 1934 §§ 6-9 og til de mere udførlige bemærkninger til selve lovforslaget, tillader jeg mig at henstille til det høje ting, at forslaget må blive gjort til genstand for en velvillig behandling.

Formanden: Uden for dagsordenen giver jeg ordet til det ærede medlem hr. Ninn-Hansen, for at han som ordfører for forslagsstillerne kan fremsætte et tidligere anmeldt lovforslag.

Ordføreren for forslagsstillerne (Ninn-Hansen): For partierne venstre og det konservative folkeparti skal jeg herved have den ære for det høje folketing at fremsætte *forslag til lov om ministres ansvarlighed*.

Forslagsstillerne har med dette forslag ønsket at opfylde det løfte, der allerede i den første grundlov blev givet om en særlig lovgivning for ministeransvarlighed. Der har i vor frie forfatnings historie været gjort flere forsøg på at gennemføre en sådan lovgivning i rigsdagen. Jeg henviser herom til den betænkning, der er afgivet i maj måned i år af kommissionen, som ifølge regeringsbeslutning af 6. oktober 1959 blev nedsat til nærmere undersøgelse og overvejelse af problemerne i forbindelse med ministrenes ansvarlighed. Som det fremgår af denne betænknings kap. IV, vedtog rigsdagen efter daværende justitsminister K. K. Steinckes forslag en lov om ministres ansvarlighed, der blev stadfæstet den 15. marts 1939. Da loven imidlertid var knyttet til forfatningsreformen, blev den aldrig ført ud i livet.

Loven af 15. marts 1939 har ganske naturligt været af betydning for forslagsstillerne ved udarbejdelsen af nærværende lovforslag. Der er dog væsentlige ændringer i forhold til 1939-loven både med hensyn til principperne og den tekniske udformning. Nogle af disse ændringer skyldes grundlovsændringen af 1953, men forslagsstillerne har i øvrigt bestræbt sig for at tage hensyn til de i ministeransvarlighedskommissionens betænkning anførte indvendinger mod 1939-lovens opbygning. I øvrigt har betænkningens

behandling af problemstillingen vedrørende ministeransvarlighed dannet basis for lovforslagets tekniske udformning, ligesom den af professor, dr. jur. Poul Meyer afgivne mindretalsudtalelse er indgået i vore overvejelser. Synspunkter i denne mindretalsudtalelse har ganske naturligt haft en væsentlig betydning ved udformningen af nærværende forslag.

Idet jeg i øvrigt henviser til bemærkningerne, skal jeg anføre følgende vedrørende forslaget:

I lovforslagets §§ 1-4 behandles, i hvilket omfang en handling eller undladelse kan henregnes til en minister. Jeg gør specielt opmærksom på det i § 2, sidste punktum, anførte vidtgående ansvar for beslutninger truffet i statsrådet og for det i forslaget § 3, sidste punktum, præciserede ansvar for ministre, der har foreslået, tilskyndet eller tilrådet en regeringshandlings undladelse. Forslagets § 4 angiver de nærmere regler for, i hvilket omfang en minister i øvrigt er ansvarlig for sin embedsførelse. Det fremgår af bestemmelsen, at ministeren ikke alene er ansvarlig for egne handlinger, men også for underordnedes handlinger. Specielt vedrørende § 4, litra f, bemærkes, at forslagsstillerne går ud fra, at ministrene har en vidtgående tilsynspligt over for administrationen. Det er ministrene, der har ansvaret for administrationens opbygning og organisation, og det ville efter forslagsstillerens mening være i strid med baggrunden for det danske ministerialsystem, hvis ministrene fritoges for en almindelig tilsynspligt over for administrationen.

Lovforslagets § 1, stk. 2, og § 5 angiver de betingelser, hvorunder en handling eller undladelse er ansvarbegrundende. Ifølge § 1, stk. 2, kan en minister ifalde straf og erstatningsansvar efter denne lov, og han kan endvidere ifalde straf og erstatningsansvar ifølge dansk rets almindelige regler herom.

I § 5 er nærmere angivet, hvornår en minister pådrager sig ansvar. Dette sker, hvis han forsætligt eller uagtsomt træffer beslutninger eller handler i strid med grundloven, statsretlig praksis, lovgivningen og folketingets beslutninger, eller hvis han ikke opfylder sine pligter. I § 5, litra b, indeholdes bestemmelse om ministres ansvar for at give folketinget urigtige oplysninger eller for over